



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 13/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pri vybavení podnetu v konaní sp. zn. IV/2 Gn 73/22/1000 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. decembra 2022 namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 ústavy postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pri vybavení podnetu v konaní sp. zn. IV/2 Gn 73/22/1000. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd upovedomenie vydané generálnou prokuratúrou 15. novembra 2022 zrušil, vrátil jej vec sťažovateľa na nové konanie a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 30 000 eur. Sťažovateľ zároveň žiada o ustanovenie advokáta pre jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bol rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce (ďalej len „ústav“) z 26. mája 2022 uložený disciplinárny trest z dôvodu spáchania disciplinárneho previnenia, keď porušil povinnosť byť ustrojený a dbať o svoj zovňajšok podľa určených vzorov a noriem zakotvenú v ustanovení § 39 písm. p) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“), a to tým spôsobom, že opakovane nebol oholený. Odvolanie sťažovateľa bolo rozhodnutím ústavu z 31. mája 2022 zamietnuté. Jeho podnet na preskúmanie zákonnosti uvedeného rozhodnutia bol vybavený upovedomením prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 3 Kn 1/22/4400-73 z 28. júna 2022, v ktorom prokurátor posúdil uvedené rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu ako zákonné a odôvodnené. Žiadosť sťažovateľa o preskúmanie vybavenia podnetu prokurátorom krajskej prokuratúry posúdil prokurátor generálnej prokuratúry a upovedomením č. k. IV/2 Gn 73/22/1000-7 z 15. novembra 2022 oznámil sťažovateľovi, že v postupe prokurátora krajskej prokuratúry nezistil žiadne porušenia, na ktoré by bolo potrebné reagovať prijatím opatrenia prokurátora.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predkladá totožnú argumentáciu, akú predostrel aj vo svojej žiadosti o preskúmanie vybavenia podnetu prokurátorom krajskej prokuratúry. Sťažovateľ je v podstate toho názoru, že povinnosť, pre nesplnenie ktorej mu bol uložený disciplinárny trest, je neprimeraným zásahom do jeho osobnej integrity, a teda obmedzením jeho základných práv, pretože realizácia tejto povinnosti nijakým spôsobom neprispieva k naplneniu zákonom vymedzeného účelu výkonu trestu odňatia slobody. Podľa sťažovateľa je navyše zákonné a podzákonné vymedzenie predmetnej povinnosti úpravy zovňajšku vágne a neurčité a podľa názoru sťažovateľa povinnosť oholenia v takej podobe, pre nesplnenie ktorej mu bol disciplinárny trest uložený, z dotknutej právnej úpravy ani nevyplýva.

4. Vzhľadom na uvedené argumenty sťažovateľ postup generálnej prokuratúry, ktorá sa s názormi sťažovateľa nestotožnila a uložený disciplinárny trest vyhodnotila ako zákonný a odôvodnený, považuje za porušenie jeho označených práv zaručených ústavou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie o porušení jeho označených práv postupom generálnej prokuratúry, ktorá pri preskúmaní rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu konštatovala jeho dôvodnosť a zákonnosť.

6. Ústavný súd sa pri posúdení ústavnej sťažnosti sťažovateľa oboznámil jednak s relevantnou právnou úpravou, ako aj s dôvodmi, o ktoré prokurátor generálnej prokuratúry oprel svoj záver o správnosti a zákonnosti rozhodnutia ústavu o uložení disciplinárneho trestu.

7. Podľa § 39 písm. p) zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdený je povinný byť ustrojený a dbať o svoj zovňajšok podľa určených vzorov a noriem.

Podľa § 5 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov, po nástupe na výkon trestu sa odsúdený oholí a ostrihá. Vlasý na zadnej časti temena hlavy nesmú siahať nižšie ako po golier košele, bočné partie vlasov môžu siahať do polovice ušnic. Odsúdený si môže ponechať fúzy do úrovne kútikov úst a nakrátko pristrihnutú bradu. Úprava vlasov sa neobmedzuje u odsúdenej ženy.

8. Generálna prokuratúra vo svojom upovedomení č. k. IV/2 Gn 73/22/1000-7 z 15. novembra 2022 sťažovateľovi jasne vysvetlila, že povinnosť, pre nesplnenie ktorej bol sťažovateľovi uložený disciplinárny trest, je v zákone č. 475/2005 Z. z. zakotvená a je jasne špecifikovaná nadväzujúcou vykonávacou právnou úpravou, preto k obmedzeniu základných práv sťažovateľa došlo prípustným spôsobom, na základe zákonnej licencie v súlade so zákonom vymedzeným účelom výkonu trestu odňatia slobody.

9. Ústavný súd konštatuje, že dôvody, na základe ktorých generálna prokuratúra konštatovala správnosť a zákonnosť uloženého disciplinárneho trestu, sú v uvedenom upovedomení generálnej prokuratúry prezentované veľmi jasne, podrobne a dostatočne. Právna úprava citovaná v bode 7 odôvodnenia tohto rozhodnutia je zrozumiteľná a bez toho, aby ju bolo potrebné bližšie vykladať, výslovne stanovuje pre odsúdenú osobu vykonávajúcu trest odňatia slobody povinnosť byť oholený spôsobom, ktorý vyplýva z predposlednej vety citovaného ustanovenia príslušnej vyhlášky (odsúdený je povinný sa oholiť, pričom si môže ponechať fúzy v predpísanom rozsahu a bradu v predpísanom rozsahu). Odôvodnenie upovedomenia generálnej prokuratúry tak plne korešponduje s dotknutou právnou úpravou. Generálna prokuratúra v rámci svojej prieskumnej právomoci aprobovala postup ústavu, ktorý aplikoval právnú úpravu a uložil sťažovateľovi trest za nesplnenie povinnosti, ktorá je definovaná jasne a bola sťažovateľovi uložená zákonom. Za takýchto okolností nemohla generálna prokuratúra porušiť žiadne zo sťažovateľom uvedených práv.

10. Ústavný súd nad rámec uvádza, že vníma diskusiu na tému práv odsúdených osôb vo výkone trestu odňatia slobody na vyjadrenie osobnej identity, ktorú nastolila aj verejná ochrankyňa práv vo výročnej správe o svojej činnosti za rok 2019, v ktorej navrhuje zmierniť zákonné obmedzenia týkajúce sa úpravy zovňajšku osôb vo výkone trestu odňatia slobody. Súčasne však ústavný súd zdôrazňuje, že musí rešpektovať princíp deľby moci a úlohu súdov v právnom štáte. Ústavný súd chce poukázať na to, že rozhodnutie zákonodarcu a následne normotvorcu (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky) regulovať režim v detenčných zariadeniach pre odsúdené osoby a stanoviť niektoré ich povinnosti predstavujúce prípustné obmedzenia ich základných práv je prejavom trestnoprávnej politiky štátu, ktorá patrí do právomocí iných štátnych orgánov, odlišných od ústavného súdu. Rozhodovanie o vymedzení rámca týchto povinností a obmedzení osôb v detenčnom zariadení, v ktorom sa vykonáva trest odňatia slobody, prináleží zákonodarcovi a tiež normotvorcovi (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky), ktorý je oprávnený prijať ďalšiu podzákonnú úpravu k vykonaniu príslušných zákonných ustanovení. Vymedzeným priestorom, kde môže ústavný súd do uvedenej témy vstúpiť, je iba konanie o súlade právnych predpisov iniciované na to oprávnenými subjektmi. Dokiaľ však takéto konanie nie je iniciované

a dokiaľ ústavný súd nekonštatuje namietaný nesúladi príslušných ustanovení dotknutej právnej úpravy, platí prezumpcia ich ústavnosti a súladnosti so záväznými medzinárodnými zmluvami.

11. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je nutné považovať za zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

12. V závere sa ústavný súd vysporiadal aj so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V tomto smere poukazuje na § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Zákon o ústavnom súde vyžaduje, aby boli všetky tri podmienky splnené kumulatívne. Keďže ústavný súd, tak ako to je uvedené v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia, skonštatoval dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť, teda zjavnú bezúspešnosť ústavnej sťažnosti, bolo bez právneho významu riešiť otázku právneho zastúpenia sťažovateľa.

13. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu